

Spalių (October) 29 d. **METINĖ VAKARINĖ** RENGIA SENŲ ŽMONIŲ PAGELBOS DRAUGIJA šeštadienį Spalio (Oct.) 29 d. 6:30 val. vakare Liet. Uk. Klubas 12 VERNON ST. Vieni Worcesteriečiai kviečiami dalyvauti Angliškai - Lietuviškai Žodynas (English - Lithuanian Dictionary). Paruošė A. Herbutis. Šio žodyno nematoma priekinė dalis, kurią pildyti reikia. Tikimasi sutvarkyti žodyną iki gruodžio mėnesio. Žodynas kainuos \$3.25. AMERIKOS LIETUVIŲ KLUBAS 14 Vernon St., Worcester. **Medus Jau Čia** Liudvikas Kontius, 11 Abington, Mass. atvyko iš Amerikos Lietuvių klubo šiuo metu šviežiaus medus parsiduoda po 14 centų svortą. Pusė galiono medaus 35c. Korzikai po 60 centų. AMERIKOS LIETUVIŲ KLUBAS 14 Vernon St., Worcester. **90th Annual Worcester Music Festival** OCTOBER 24-29 PHILADELPHIA ORCHESTRA EUGENE ORMANDY, Conductor FESTIVAL CHORUS BORIS GOLDOVSKY, Conductor Featured Artists *Bidu Sayo *Anna Esch *James Mellon *Joseph Battista *Francis Yeend *Metropolitan Opera Association Ties, Thurs., Fri., Sat. 8:00 \$2.10, \$2.70, \$3.30, \$3.90. Sunday Evening 7:00 \$1.20, \$1.80, \$2.40, \$3.00. Mail Orders Accepted. STERNER'S, 308 MAIN ST., WORCESTER. **skundiniai vestuvės** Kusi Phillips Bushong 311 main st. Worcester, Mass. **General Home** LL, Savininkas Gatvės, Worcester muotojas Worcesterį 6-7297

AITES IVYKIAI KASO VYTAUTAS KTUVŲ stotyje Wash- ore susimušė du ir žuvo 55 žmonės. daug dar nežuvo jo- liktol nutikusioje ne- je. Vieną lėktuvą vai- Pietų Amerikos pilie- uris, matyti, nesuprato kalba jam iš stoties instrukcijų.

ENA didelė plieno kom- ja jau susitaikė su uni- sutiko duoti ilgai iš- pusl. Šio žodyno nematoma priekinė dalis, kurią pildyti reikia. Tikimasi sutvarkyti žodyną iki gruodžio mėnesio. Žodynas kainuos \$3.25. AMERIKOS LIETUVIŲ KLUBAS 14 Vernon St., Worcester.

Medus Jau Čia Liudvikas Kontius, 11 Abington, Mass. atvyko iš Amerikos Lietuvių klubo šiuo metu šviežiaus medus parsiduoda po 14 centų svortą. Pusė galiono medaus 35c. Korzikai po 60 centų. AMERIKOS LIETUVIŲ KLUBAS 14 Vernon St., Worcester.

90th Annual Worcester Music Festival OCTOBER 24-29 PHILADELPHIA ORCHESTRA EUGENE ORMANDY, Conductor FESTIVAL CHORUS BORIS GOLDOVSKY, Conductor Featured Artists *Bidu Sayo *Anna Esch *James Mellon *Joseph Battista *Francis Yeend *Metropolitan Opera Association Ties, Thurs., Fri., Sat. 8:00 \$2.10, \$2.70, \$3.30, \$3.90. Sunday Evening 7:00 \$1.20, \$1.80, \$2.40, \$3.00. Mail Orders Accepted. STERNER'S, 308 MAIN ST., WORCESTER.

skundiniai vestuvės Kusi Phillips Bushong 311 main st. Worcester, Mass. **General Home** LL, Savininkas Gatvės, Worcester muotojas Worcesterį 6-7297

skundiniai vestuvės Kusi Phillips Bushong 311 main st. Worcester, Mass. **General Home** LL, Savininkas Gatvės, Worcester muotojas Worcesterį 6-7297

skundiniai vestuvės Kusi Phillips Bushong 311 main st. Worcester, Mass. **General Home** LL, Savininkas Gatvės, Worcester muotojas Worcesterį 6-7297

Nr. 45-tas WORCESTER, MASS., LAPKRIČIO (NOV.) 5-tą D., 1949 M. Telefonas Dial 5-1094 Vol. XXVIII

MASKVA verčia Rytų Vokietijos vyriausybę skelbti, kad dabartiniai rubežiai su Lenkija esanti geri. Tikrenybėje, joks vokietis jiems nepritaria, nes lenkams atiduota grynai vokiškų žemių.

ST. PAUL m. įvyko 20 Amerikos valstybių pasitarimas apie DP įkurdinimo problemas. Pasirodo, 90 nuošimtis dipukų gerai ir laimingai Amerikoje įsikūrė, bet 10 nuošimčių randa klučių, ar nemoka prisitaikyti prie gyvenimo sąlygų. Geriausia įsikuria katalikai lietuviai, kurie atvyksta per NCWC.

AMERIKOS DP komisija mano raportuoti Prezidentui Trumanui, kad skaičius įleidžiamųjų pradės mažėti, nes jau mažą beliko pabaltiečių, o dar mažiau ukininkų. Lapkričio, pavyzdžiui vietoje 16,000, spėjama, bus įleista tik 8,200.

SOVIETŲ Sąjungos redaktorių suvažiavime nusiškysta, kad jų spaudoje permaža bolševikinės propagandos. Stebuklai!

NEW York Times dienraštis įdėjo Amerikos lietuvių kunigų pasirašytą laišką, kuriame faktais įrodoma Maskvos daromas lietuvių tautos naikinimas (genocidas). Laiško turinis dedamas šiam Amerikos Lietuvių numeryje, anglų kalbos skyriuje.

WASHINGTON, D. C., lapkr. 1 d.—Vieną dieną žinios apie plieno darbininkų ir angliakasių streikus geros, kitą dieną blogos. Vienok, jau pralaužti ledai su Bethlehem korporacijos pasirašymu sutarties su CIO unija. Kitas geras ženklas yra U. S. plieno kvietimas pradėti pasitarimus.

TARYBININKUS (Councilor) **JAMES D. O'BRIEN** 1 134 MILLBURY STREET

Aš prašau paramos iš jūsų, kaip Worcesterio Miesto balsuotojas. Aš esu kandidatas į Tarybininkus pagal Plano E čarterį. Jūs turite teisę kaip Amerikonas laisvai išrinkti savo kandidatą. Aš kreipiuosi į Jūsų laisvo pasirinkimo teisę. Jei bučiau išrinktas, aš pasižaduočiau tarnauti už Jūsų gerovę ir savo prigimto miesto gerovę. **PAKLAUSKITE SAVO KAIMYNO PAKLAUSKITE MANO KAIMYNO APIE JIMMIE O'BRIEN** James D. O'Brien President Board of Alderman Jūsų Numerio 1-mas Balsas Pageidaujamas Bile Kuris Balsavimas Labai Įvertinamas WORCESTERIO LIETUVIŲ PILIEČIŲ KOMITETAS

PAVOJUS AMERIKOS DIDMIESČIAM NUO ATOMINĖS BOMBOS

Washington, D. C., lapkr. 2. — Kurie gyvena ukyje mažame mieste arba vidutiškai dideliame mieste bei didelių dirbtuvių, tiems nėra pavojaus nuo atominės bombos. Atominės bombos ekspertai sako, Rusija ne-naudos savo atomiškos bombos be reikalo, laike karu ateity. Tikrai tikras pavojus yra del 200 Amerikos miestų, turinčių virš 100,000 gyventojų arba kur yra dideli pramonės ir militariški įrengimai. Vyriausybės oficialai, kuriems pavesta rūpintis apie civilį apsaugą laiko tokius miestus, kaip taikinius del atomiško užpuolimo. Nors JAV mokslininkai mano, kad ims Rusijai apie

MUSŲ DIENŲ IVYKIAI

Vokietija, Nazizmas Ir Komunizmas Dvi vokiškos "valstybės" bus politinis "šašas" Europoje, kuriame vaisinsis politiškos anarchijos utelės. Jaltos nutarimai del Vokietijos nuginklavimo ir demokratizavimo pagamino šį vokiškąjį "šašą". Vokiškas nazizmas ir rusiškas komunizmas dar kartą siekia bendrumo — politinių santykių ir rengiasi į bendrus žygius prieš vakarų demokratijas, politiškai subankrutinusias. Vakarų demokratiją — anglų, amerikonių ir prancūzų okupacija Vokietijoje nebus amžina. Vakarų demokratijos nedavė Vokietijai demokratinės santvarkos, neišnaikino nacizmo, nes vakarų demokratijos neturi demokratiškos sielos, demokratinės magnetiškos įtekmės, kuri vokiečius patrauktų link vakarų demokratijų politinės idėjos. Vokiečiai žiuri į vakarų demokratijas, kaip šaltinius politinės anarchijos. Šis faktas neginčijamas, angliai ir amerikoniškai neginčijama. Dabar dvi vokiškos "valstybės" — anglosaksų ir rusų įkurtos — vokiečiams nepakenčiamos, jie netoleruosią tokios politinės padėties. Dabar kyla klausimas: ar vokiečiai eisią su anglosaksais ar su rusais? Mes žinodami vokiečius, jų politiška galvoseną, jų tikslą suvienyti Vokietiją į tautinį ir valstybinį vienetą, drįstame pranašauti, kad jie išanalizavę rusų ir anglo - amerikonių militarines strategos potencialumus, nuspręš pa-

Pataria Europai, Kad Nuverstų Prekybos Užtvaras

Paryžius, lapk. 1.—Paul G. Hoffman, Maršalo plano vadas, patarė vakarinei Europai, kad prieš sekantį metų nuimtų tautines tarifų užtvaras ir panaikintų supainiotą pinigų kontrolę. Jisai paaiškino, kad bus sunku gauti daugiau pagelbos pinigais iš Suv. Valstijų kongreso, jei Maršalo plano kraštai nesutiks susijungti į ekonomišką vienetą. Jisai sakė, kad prekės didelėje vakarinės Europos biržoje turi laisvai eiti per skaitlingas įvairių kraštų sienas, kaip prekyba tarp 48 valstijų, JAV. Hoffman perspėjo, kad neatsiekus ekonomiškos vienybės, tautom užviešpataus nelaimė ir žmonėms neturtas. Hoffman pareiškė, kad Marshallo plano kraštai padarė tikrai puikią pažangą pramonės ir ūkio atstatyme per pasuktinui du metu, bet reikalinga vieningos akcijos.

Kauno Operos Žvaigždynas New Yorke

Amerikos Legiono Lithuanian Memorial Posto ir Moterų Vienybės Didysis koncertas 27 d. lapk.—Nov., po piet, Lost Batalion Hall, 93-29 Queens Blvd., Elmhurst, N. Y., jau prie galutinio paruošimo. Tai bus pirmasis meno programa. Dauguma programoj numatytų menininkų yra buvę Lietuvos Operos solistai. Šokiams gros dvi geriausias vietas lietuvių orkestrų. Šis Legiono ir Moterų Vienybės rengimas bus vienas iš didžiųjų ir svarbiųjų rengimų ši sezoną, New Yorke. **Korespondentas**

VISI REMIA DIDŽIAJĄ LIETUVIŲ DAILĖS PARODĄ

Lietuviškoje spaudoje skaitome, kad visos lietuvių kolonijos Amerikoje sukručio, sujudo, kuo įmanydamos paremti Didžiąją Lietuvių Dailės Parodą New Yorke, kuri jau atidaryta š.m. spalio 20 d. Draugijos bei organizacijos skiria aukas, rengia tam tikslui parengimus, o pavieniai asmenys perka parodos įžangos bilietus, kurių pavienio kaina tik 50 centų. Teko patirti, kad ir Worcesteryje yra organizacijų, kurios paskyrė parodai aukas, butent, taitai jau Lietuvių Moterų Klubas ir "Aušros" Socialis Moterų Klubas. Girdėti, kad ir kiti klubai bei organizacijos savo tautinę pareigą įvykdydys ir atitinkamas aukas Meno Parodai paremti paskirs. Daugelis pavienių asmenų taipgi jau atliko savo tautinės garbės pareigą ir jau įsigijo Didžiosios Meno Parodos bilietus, bet dar taipgi gausu Worcesteryje tautiečių, kurie tos garbingos savo tautinės pareigos dar nėra atlikę. Kol dar turime laiko, pasistenkime prisidėti prie šios parodos su savo 50 centų. Visi vadovaukimės šūkiui: "Dailės Parodos bilietas yra tautinės garbės ženklas". **Stp. Pl.**

Is šio Dailės Parodos Centrinio Garbės Komiteto sąstato matome, kad jis sudarytas ne sroviniu pagrindu, o vadovaujantis bendraisiais lietuviškaisiais principais. Kitaip ir negali būti, nes ši paroda tarnauja bendriesiems Lietuvos reikalams, jos vardo garsinimui.

LANKYKITE DIDŽIAJĄ LIETUVIŲ DAILĖS PARODĄ Ji jau galutinai sutvarkyta, išpušta ir lankoma **Kasdien nuo 10 a.m. iki 12 p.m.** Visuotinio Amerikos Lietuvių Kongreso Metu—LAPKRIČIO (NOVEMBER) 4-5-6 d.d. **Bus Speciali Meno Programa** Programoj dalyvaus Lietuvos operos dainininkai: **Jonuškaitė, Nauragis, Ivanauskas, Liepas** IN VIETINIAI DAINININKAI **Griškiūtė ir Vasiliauskas** Šokių programą išpildys: E.ČIURLYTĖ su LIEPINU ir Bichnevičiūtės bei Žukauskienės vadovaujama **20 ŠOKIKŲ GRUPĖ** Programos Atliekamos: Penktadienį—8:00 p.m. Šeštadienį—2:00 p.m. ir 7:30 p.m. Sekmadienį—2:00 p.m. ir 7:30 p.m. **DIDŽIOJI LIETUVIŲ DAILĖS PARODA** New York Hall of Science BROADWAY at 44th ST., NEW YORK CITY

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

MILIJONĄ LIETUVIŲ IŠTRĖMĖ Į SIBIRĄ

Lietuvos pasiekia vis... pasilikusiems krašte lietuviams buvo leidžiama pagelbėti maisto siuntiniais savo artimiesiems tremtyje. Bet nuo 1948 m. ši teikiama pagelba buvo labai apsunkinta, pagaliau ir patys ukininkai, suvaryti į kolchozus, buvo paversti elgetomis ir nebeturi ko siūsti.

ATVYKO SOVIETŲ ŽIAURUMŲ LIUDININKAS!

Tarp kitų lietuvių tremtinių, atvykusių į New Yorko uostą š. m. spalio 11 d. laivu "General Muir", buvo lietuviams gerai žinomas kun. Antanas Petraitis. Jo kvietėjas yra kun. Paškus, Nativy Church klebonas, Chicagoje, Ill. BALF'o Pirmininkas kun. dr. J. B. Končius pasitiko kun. Petraitį uoste ir pasveikino jį laimingai atvykusį į šią laisvės šalį. Kun. Končius yra asmeniškai kun. Petraitio draugas jau nuo 1936 m. ir buvo su juo susitikęs Europoje 1946 m., kada jis, kaip BALF Pirmininkas, lankėsi tremtinių stovyklose.

NEW HAVEN

VAZIUOSIM Į DAILIS PARODĄ LAPKRIČIO... Kadangi didžiulis naujų lietuvių noras, Dailės Parodoje, laisvės, doze už Lietuvą, kuriai Šv. Patriko Katedroje, to buvo atidėtas vieną savaitę vėliau, kad šis yra labai geras mas. Dabar svarbu tuviams, kurie nori gą dalyvauti šiose užsiregistruoti vietas. Tą padaryti galima iki pat, J. Kazlauskienė.

SAUKIAMAS BENDRAS TREMTINIŲ SUSIRINKIMAS

Pastangomis mūsų bono kun. A. E. Grubio tremtinių bei veikiama saukiamas bendras susirinkimas, bei kolonijos lietuvių susirinkimas, bei 1948 m. gegužės 22 d., per vieną naktį ginkluotais daliniais ištrėmė daugiau kaip 100 tukstančių lietuvių.

RTAS IR ŠOKIAI

ramoga New York (Nov.) 27 d., 1949... val. po piet... LION HALL... Elmhurst, N.Y... ir AMERICAN... MORIAL POSTAS... 5-48

IO ŽODYNAS

LIETUVISKAS... ANGLISKAS... prisiuntimu... TUVISKAS ŽODYNAS... Audekliniais Virš... ersiuntimu \$3.25... Money Order... LIETUVIS... WORCESTER,

Kun. A. Petraitis, atvykęs į Ameriką š. m. spalio 11 d. sveikinamas jį pasitikusio BALF pirmininko kun. dr. J. B. Končiaus.

ATVYKO SOVIETŲ ŽIAURUMŲ LIUDININKAS!

Tarp kitų lietuvių tremtinių, atvykusių į New Yorko uostą š. m. spalio 11 d. laivu "General Muir", buvo lietuviams gerai žinomas kun. Antanas Petraitis. Jo kvietėjas yra kun. Paškus, Nativy Church klebonas, Chicagoje, Ill. BALF'o Pirmininkas kun. dr. J. B. Končius pasitiko kun. Petraitį uoste ir pasveikino jį laimingai atvykusį į šią laisvės šalį. Kun. Končius yra asmeniškai kun. Petraitio draugas jau nuo 1936 m. ir buvo su juo susitikęs Europoje 1946 m., kada jis, kaip BALF Pirmininkas, lankėsi tremtinių stovyklose.

1. Kad Jungt. Valstybių Vyriausybė oficialiai ir viešai pasmerktų Rusijos vykdantį Pabaltijo tautų naikinimą, lygiai taip, kaip šį Vyriausybė jau yra pasmerkusi religinį persekiojimą ir žmogaus teisių pažeidimą buvusio prieš krašte;

2. Kad Amerikos delegacija Jungt. Tautų Gen. Asamblėjoje, pareikalautų iširti kaltinimus apie rusų vykdantį genocidą nerusiskose žemėse;

3. Kad Valst. Departamentas panaudotų užsienių seikalų ministerių tarybą ir Jungtinių Tautų organizaciją prarastam Ribbentropo — Molotovo slaptu dalybu pasėkoje Pabaltijo kraštų suverenitetui atstatyti.

Ši ALT Vykđ. Komiteto žygį privalo solidarai pasiekti ir visos lietuvių kolonijos, kurios nedelsiant prašomos pasiūsti panašaus turinio reikalavimus, nes padėtis Lietuvoje darosi tragiška.

Kanados Lietuvių Centro Taryba, paremdama Amerikos Lietuvių Tarybos pareiškimus, pati prašė Jungtinių Tautų Organizaciją, rugsėjo 20 dieną pradėjusią savo posėdžius, iškelti viešumon Lietuvos tautos naikinimo faktus, kuriuos nesiliaujamai vykdo Lietuvos okupantas — Sovietų Sąjunga — deportacijomis, žiauriausiomis koncentracijos stovyklomis ir kitais būdais.

Kanados Lietuvių Centro Taryba maloniai prašė Jungtinių Tautų Organizacijos susirinkimą, atsižvelgiant į Atlanto Chartos principus

ir Jungtinių Tautų Chartos principus, reikalauti, kad Sovietų Sąjunga pasitrauktų iš Lietuvos ir kitų okupuotų kraštų.

Britanijos Lietuvis

pusę, toliau nuo egzekucijos vietos. Kelias dienas slankiojo išsigelbėjusieji kaliniai, alkani ir nuvarę, bijodami susitikti kiekvieno nežinomo bei nepažįstamo žmogaus. Maitinosi jie balų žolėmis ir pušelių priaugliais. Alkio verčiami jie dideliu atsargumu priartėjo prie vieno kaimo, kur jiems pavyko gauti kiek bulvių ir tuo sustiprinti savo išsekusias jėgas tolimiesiems kelionėms. Atsitiktinai tarp kemsinių ir krumų jie nugirdo, kad slapstosi kita grupelė žmonių. Koks buvo džiaugsmas, kai tarp tos grupelės žmonių kun. Petraitis pamatė savo brolių kun. Praną besimeldžiantį už jį. Jie klajojo tarp dykumos 12 dienų, manydami apie vienas kitą ir meldamiesi, kaip už žuvusius.

Kun. Antanas Petraitis, tiek kentėjęs, dabar atvyko į šį laisvės kraštą, kur jis suras ramumą ir neturės baimės ir bausių apkaltinimų. Kun. Petraitis papasakojo kun. Končiui, kad pagrindinė jo persekiojimo iš komunistų pusės priežastis buvo jo gailėstingumas ir gražus santykiai su savo tautiečiais. Jo populiarumas galėjęs kenkti komunistų varomai propagandai.

VALDŽIOS KOVA SU ATLANTIC & PACIFIC TRUSTU

Šiomis dienomis Atlantic & Pacific valgomų daiktų krautuvų trustas veda milžinišką propagandą laikraščiuose ir savo krautuvų languose, kad buk Amerikos valdžia nori sugriauti A & P trustą; kad girdi, priverstus A & P trustą pakelti ant maisto kainas išnaudojimui publikos.

Du metai atgal rašiau šiam laikraestyje, jog Amerikos valdžia patraukė į teismą, vasario mėnesį, 1944 metuose, Atlantic & Pacific maisto trustą už apgaulingą biznio vedimą. Teisme buvo įrodyta 4-445 apgvingi daviniai vedime biznio.

Kad A & P kompanijos krautuvėse pažymėta viena kaina, tačiau, kuomet pirkėjas atėjęs prie kasieriaus moka už pirtą daiktą, turi mokėti vieną ar du centus brangiau negu yra pažymėta ant perkamo produkto. Kad perkamų maisto produktų kaina ir svoris yra mažesnis, negu jusų kaimynų, mažo krautuvninko krautuvėje.

Neatsižvelgiant į mažą mierą ir svorį, žmonės perka tikėdami kad jie pirkdami pas A & P gauna už pigesnę kainą.

Teisme buvo įrodyta, kad išmūšti mažas krautuves iš biznio, A & P trustas numušė kainą, gi tuomi pat kartu pakelia kainas ant produktų kitoje vietoje, kur A & P trustas jau yra išmūšęs iš biznio mažą krautuvninką. Teisme, Danville, Ill. buvo darodya kaip trustas smaugė ukininkus ir daržovių augintojus.

Pavyzdžiui: Kuomet A & P trusto sandėliuose sugenda maistas—produktai, tada A & P trustas atskaito nuo ukininko ir daržovių augintojų t.y., jiems moka mažiau, negu buvo sutarta mokėti. Taipgi, tuomi pačiu sykiu pakelia kainas ant savo produktų krautuvėse maisto pirkėjam, kad išlyginti "nuostolius".

Valdžia veda kovą prieš A & P trustą, kad paliuosuoti daržovių augintojus, ukininkus ir miesto pirkėjus nuo trusto apgaulingo biznio vedimo. Kur A & P trustas išmūšė

Parinkime Rubų Ir Apavo Tremtiniams

Artinasi žiema ir neužilgo prasidės šalčiai. Nežiurint intensingos emigracijos vis dar apie 20,000 tremtinių susilauks šaltes žiemos tremtyje. Jų tarp yra apie 8,000 senelių, našlių, ligonių, paliogėlių, invalidų ir vaikų. Jie yra reikalingi rubų ir apavo.

Visų šių nelaimingų tautiečių viltis nukreipta į amerikiečius. Iš jų jie susilaukdavo iki šiol taip reikalingos pagalbos, kuri juos palaikydavo materialiai ir moraliai. Tat neieškime jiems ir ateity palūžti. Sušelpkime aukomis, rubais ir avalyne. Peržiūrėkime neatidėliodami skrynias ir spintas. Ką rasite atliekamo nešmeskite, o pasiūskite BALFui, kuris surinkęs persiųs tremtiniams į Europą.

Visi skyriniai prašomi nedelsiant organizuoti rinkliavas savo apylinkėse. Praktika parodė, kad tose vietose, kur skyriniai organizavo rinkliavas ir didesniais kiekiais gerybių siuntė į BALFo centralinį sandėlį, ten darbas visada pasisekdavo ir duodavo gerų rezultatų. Be to, centralizuotas skyrinuos gerybių surinkimas ir persiuntimas atseina žymiai pigiau, negu siuntinėjimą atskirais pakieteliais. Atvykusieji tremtiniai kviečiami prisidėti ir kuo galėdami paremti rinkliavas. Visų lietuvių bendromis pastangomis atliksime šį kilnų artimo meilės darbą ir palengvinsime tremtiniams pakelti šaltį ir skurdą.

Siuntas siūskite šiuo adresu: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Kun. Dr. J. B. Končius, BALFo Pirmininkas

LEONAS ORENTAS

ROJUS

Komunistams okupavus Lietuvą, aš norėjau tapti komjaunuoliu (Tešinyš iš pereito A. L. Nr.)

Palaukti teko apie valandą. Vienus šaukė pavardėmis ir vedėsi su savim enkavedistai į kalėjimo raštinę, o kiti įvažiuodavo pro vartus, tai mūsų burys nemažėjo. Pašaukė ir mane. Enkavedistas nusivedė mane į kalėjimo raštinę ir pristatė kažkokiam rusui. Vertėjui padėdant, jis klausinėjo visas asmenines žinias ir jas rašėsi savo knygoje. Tiek daug klausinėjo, kad rimtai susirupinau, ką atsakysiu, kai paklaus: kodėl gimei? Tikrai bučiau nenustebeš, jeigu tokį klausimą būtų pastatė, nes čia turėjau atsakyti į 40 su virš klausimų, kurių daugumą nežinojau. Reikėjo net ligi trečios kartos savo tėvų tėvus pasakyti, visas savo gimines smulkiai surašyti, jų amata, kiek turi turto giminių, tėvų pavardes ir t.t. Pajuokdamas rusiškų klausimų daugumą, Aktyvistų laikraštis davė pavyzdį, kaip užpildyti žinių lapą:

- Kas tavo tėvas?
- Liaudies sunus!
- Kodėl?
- Norėjau nuversti Smetonos valdžią!
- Kaip?
- Veždavo parduoti bulves su žemėm, todėl jos daugiau sverdavo, valdžia daugiau turėjo mokėti ir būtų tuoj pritrūkus pinigų.
- O motina?
- Liaudies duktė!
- Kodėl?
- Kenkė Smetonos valdžiai!
- Kaip?
- Į sviestą primaišydavo vandens. Kai Smetonos valdininkai joj privaigydamo, tai turėjo dažnai eiti į tualetą, todėl negalėjo gerai atlikti savo pareigų ir būtų valdžia tuoj sugriuvus.
- Kada tu gimei?
- Naktį.
- Kur?
- Lovoje.
- Taj tu buržujus?!
- Ne, aš tyčia gimiau lovoje, kad neužleisčiau vietos buržujų vaikams.
- Kodėl gimei?
- Kad galėčiau pamatyti skaisčiąją Stalino Saulutę.
- Dar daug buvo šitokių pavyzdžių prirašyta ir dabar, stovėdamas prieš komisarą, juos prisiminiau. Kaip tik laiku.....
- Užpildęs net keturis lapus klausimų, komisaras liepė enkavedistui nuvesti mane į kitą kambarį. Net nustebeu, kai papuoliau į kirpyklą. Keli kirpėjai, dar lietuviškose kalėjimo tarnautojų uniformose, kirpo plikai suimtujų galvas. Stebėjau, si, kaip greit darbas eina. Matyt, prityrę. Tik kėdėn atsėdęs supratau, kad ir aš galėčiau čia būti "prityrusiu", nes plaukus beveik raute rovė nuo galvos, ir turėjau smarkiai sukąsti dantis, kad nepradėčiau šaukti balsu.—nenorėjau vaiku pasirodyti. Iš "kirpyklos" enkavedistai nuvedė dar į vieną kambarį, paėmė visus daiktus, kokius tik turėjau kišeniuje, paskui liepė išsirengti, apžiūrėjo, ar nesu ko prie kuno paslėpęs, smulkiai iščiupinėjo rubus, keliose vietose net siūles išardė, paskui atėmė diržą, išpauštė visas sagas ir perdavė kalėjimo administracijai. Išgirdau, kod mane paskyrė į 31 kamerą. Dar sykį surašė mano asmens žinias, tik netiek daug ir liepė eiti su kalėjimo sargu kartu. Lengva pasakyti—eik, bet kaip paėiti, kad kelnės smunka... nei diržo, nei sagų... prilaikau rankomis, kad nesmuktų ir einu. Tur but, dėl to ir išpauštė sagas, kad einant neužpulčiau kalėjimo sargo, nes tuo budu mano rankos užimtos, o jei paleisčiau kelnės,—jose susipainiočiau ir pagrūčiau.
- Perėjus per kiemą pro dvejis vartus, atsiduriau pačiame kalė-

jime. Teko ilgokai eiti koridoriu, ir štai sustojom prie 31 kameros. Kaip žiauriai skambėjo man raktai sargo rankose.... Pradėjus rakinti duris, išgirdau kameroje komandą: —Stok! Ramiai! Kai tik atidarė sargas duris, tuoj vienas raportavo: —Tamsta, prižiūrėtojai, trisdešimt pirmos kameros dvidešimt keturi žmonės jusų akivaizdoje.

Net nusigandau, pamatęs tokią drausmę. Sargas visus apžvelgęs, mane pastumė į kambarą sakydamas: —Štai jums dvidešimt penktas. Supažindinkit jį su kalėjimo tvarka.

Išeinant sargui vėl buvo sukomanduota, o paskui man pristatė kameros vyresnysis ir papasakojo tvarką:

—Jeinant ir išeinant sargui ar kitam kuriam pareigūniui, aš komanduuju, o visi turi atsistoti ramiai. Ramiai reikia stovėti tol, kol nebus komandos "laisvai". Kalbant su sargu ar kitu pareigūnu, rankas reikia laikyti užpakalyje sunėrus. Pro langą žiūrėti draudžiama: į žiurincius šaudo rusai iš sargybos bokštelių. Gulėti galima tik nuo 11 val. vakaro, iki 7 val. ryto. Tuo laiku turi būti tyla. Tarp ryto 7 val. ir vakaro 11 val. negalima nei sėdėti, nei gulėti, sėdėti galima tik pusryčių metu (9 val.), pietų metu (2 val.) ir vakarienės metu (9 val.), ir tik pusė valandos. Pasivaikščiujant kameroje, reikia eiti aplink stalą ir tik į kairę pusę. Draudžiama: rašinėti bet kur, jeinant sargui, stovėti arti durų, mėtyti ką nors per langą, daužyti į sieną, dainuoti....

Išgirdęs šituos pamokslus, taip nuliudau, net kažkas, rodos, smaugti pradėjo ir vos su laikiau akyse ašaras. Tai pamatė, visi ėmė mane raminti, guosti, liepė nenusigąsti, nes apsi-prasiu ir bus gerai. Kadangi jau senai buvo miego laikas, tai visi ėmė gulti. Žvalgiausi ir aš vietos, bet... lovoje gulėjo p tris (skirta tik vienam žmogui), stalas buvo apgultas ir net ant žemės daug gulėjo. Jau norėjau gulti ant žemės, radęs vietos, bet vienas vidutinio amžiaus vyras pasikėlė nuo stalo ir tarė: —Eikš gulti mano vietoj,—čia bus šilčiau, aš atsigulsiu ant žemės o tau berniuk, bus per šalta.

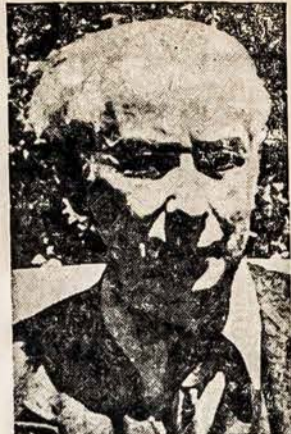
Net įsiseidžiau, kad mane vaiku pavadino... ir nenorėjau eiti į jo vietą, bet kiti liepė, sakydami, kad esu dar jaunas ir turriu saugot sveikatą, o jie jau savo amžių atgyveno. Na, kad jaunuoliu pavadino, ne vaiku, tai nuėjau.... Ant stalo pasitiesiau kelnės, kad būtų minkščiau,

padėjo S. Gegužis; sekretoriavo L. Šimutis ir J. O.Širvydas. Katalikų kalbėtoju buvo Miliauskas ir kun. Jonas Jakaitis, tautininkų adv. B. K. Balutis (kuriam gruodyje sueina 70 metų amž), ir M. J. Vinikas, dabartinis SLA sekretorius.

Pradinės sesijos nuotaiką šiek tiek sugadino ginčas dėl maldos. Katalikai sustoję sukalbėjo maldą. Jaunas Amerikos kareivis, V. Vaškevičius dalykus pataisė, išbėgdamas scenon ir paimdamas Lietuvos vėliavą su žodžiais, kad Amerikos armijoje visų tikybų Amerikos gynėjai ramiai kalba maldas kaip kas nori, ir niekas ginčų nekeliu. Paskutinėje sesijoje atsistojimu pagerbta himno autorius Kudirka ir vysk. Valančius.

1918 metų seimo rengimo komisijoj buvo: Julius Kappas (miręs), P. Molis (gyvena Detroite), kun. N. J. Petkus (mirė Klaipėdoje), Matas Milukas (dabartinis Amerikos laikraščio adm.), P. Norkus (miręs Lietuvoje), V. F. Jankauskas (pensijon išėjęs Amerikos imigracijos inspektorius), V. Vaitkus, A. Augnas ir J. Baniulis (miręs).

1949 metų Kongrese, re-

ISRINKTAS VAKARINĖS VOKIETIJOS PREZIDENTAS Bonn, Vokietija.—Pirmas prezidentas Vakarinės Vokietijos naujos respublikos yra profesorius Theodor Heuss. Trejos dešinės partijos jį rėmė ir jis sudarys koalicijos vyriausybę.

po galva padėjau batus, megzti-nį ir viršutinius baltinius, tai buvo nebloga pagalyvė. Paltu užsidėjęs, pradėjau galvoti. Ką daro dabar mano draugai? Kur tėvelis, mamytė, broliukai, sesutė?... Pagalvojęs apie namiškus, ėmiau tyliai verkti ir laikiausi tik, kad šalia gulintieji neišgirstų.... Stengiausi nuvyti tas mintis šalin, bet nesisekė ir akyse vis stovėjo namiškiečiai. Verčiau kokią valandą, nes gulėti buvo kieta, ir oras tvankus, tai negalėjau užmigti. Užmigau, atrodė, kokį pusvalandį, bet štai pasigirdo švilpukas—keltis. Pajutęs, kad dar mano akys drėgnos, atsargiai, kad kiti to nepamatytų, jas nusišluosčiau ir atsisėdau. Dabar oras atrodė dar biauresnis, nes buvo per daug žmonių, o be to, didelę smarvę kėlė ir kibiras, kuris buvo pastatytas kampe dėl "naktinių reikalų"; per jo kraštus jau buvo "turinys" išsiliejęs ant grindų, kas kėlė dar didesnę smarvę; negelbėjo nieko nei atidarytas langas, kuriame ir taip beveik nebuvo stiklų. Ap-sirengus, vedė po kelis į tualetą. Deja — popieriaus nė gabaliuko.... Vienas vyras išnesė "kibirą", ir gavęs šluotą ir skudurą, panaikino ir jo stovėjimo vietą. Pasirodo, "kibirą" kasdien statydavo į kitą kampan, kad grindys per daug nepersunktų, nes tuomet smarvės negalima būtų nė dieną panaikinti. Nuvedė ir į prausyklą. Ir vėl bėda, — rankšluosčių neturim, nosines atėmė. Teko šluostytis į marškinių rankovę. Man tai gerai, —marškiniai dar svarūs, bet kitų buvo juodi, kaip mazgotės. (Bus daugiau)

DU AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMAI

Amerikos Lietuvių Kongresui New Yorke posėdžiaujant, kyla mintis jį palyginti su 1918 metų Amerikos lietuvių Visuotinu Seimu.

Tą seimą kvietė tautininkų ir katalikų Tarybos, nes socialistai ir komunistai atsisakė tautos reikalus su buržujais spręsti. Seimo posėdžiai įvyko kovo 13 ir 14 dd., Madison Square Garden teatro salėje, New Yorke. Suvažiavo 1,100 atstovų. Stambiausia grupė buvo pennsylvaniečiai (258 atstovai). Po to sekė Connecticut su 184, New Yorkas su 175 Massachusetts 155, New Jersey 119, Maryland 48 ir Ohio 24.

Seimo vadovybę sudarė lygiomis katalikų ir tautininkų parinkti žmonės; pirmininkavo Miliauskas, jam

gis, srovinių ginčų maža bus, nes srovės išanksto turi viską nutarę. Butų idomu patirti, kiek 1918 metų seimo dalyvių dalyvauja 1949 metų Amerikos lietuvių Kongrese.

IŠ TAUTININKŲ SUSIRINKIMO

Gyvename baisaus laikotarpio klaukumoje, kai žiauroji mirtis be karo, be žemės drebėjimų, kasdieną nušluoja tukstančius nekaltų, norinčių gyventi žmonių, kai milijonai, šimtai milijonų žmonių dreba iš baimės dėl netikrojo rytojaus, kai išstos tautos žudomos, o prieš mirtį turi iškentėti pragariškas žmogaus — žvėries išgalvotas kančias. Tai baisu! Bet dar baisiau, kad tas darosi dvidešimto amžiaus kultūringo pasaulio akivaizdoje, jo galiu-nams ramiai stebinti ir visai nereaguojantį prieš-mirtinus žustančių milijonų pagelbos šauksmus. Čia tai ir pasireiškia vis-as lyg užburtos klaukumos baimumas, kurį suprasti atsikalo logiškai ir sveikai galvojan-tis žmogaus protas. Ir tenka su-abejojoti nuoširdumu taip gar-siai skelbiamų šukių: laisvė, ly-gybė, žmogaus teisių nepažeidžiamumas ir tt., nes gyvenimo tikrovė rodo visai ką kita. Žmo-nija visuomet trokšdama lais-vės, nors nevisuomet teisingai suprasedavo jos sąvoką ir nevi-sada jos vardu tiksliai veikda-vo. Gal dėlto dabartinė kova dėl laisvės duoda priešingus re-zultatus — didina nelaimingųjų tautų milijonus, stiprina įsiga-lėjimą sadistiškai žvėriškos dik-tatūros, pasistačiusios sau tiks-lą sugriauti visą pasaulio kultu-rą, sunaikinti jos kurėją—lais-vos minties žmogų. Tokios liud-nos mintys mus pavergia, kai mes, lietuviai, dar laisvi budami, matom neįsąsakytas savo tautos kančias, girdim jos prieš-mirtinį šauksmą, "G e l b e k i t!" Tragiškai bebėgijai ieškome iš-eities, ieškome priemonių ir tei-singo kelio pagelbėti. Iki šiol visos lietuvių darytos pastan-gos šia kryptimi nepaveikė gal-ingųjų sąžinės, nesujaudino ma-terializme užkietėjusių jų šird-žių ir, tur but, ne dėl formos netinkamumo ar argumentų ne-itikinamumo. Toji klaiki paini-ai, kurioj atsidurė viso žemės rutulio politinė raida, ypa-tingai verčia mus būti atydziais ir aktingais savo tautos intere-sų sargyboje. Šioje milžiniš-koje kovoje mes, lietuviai, turi-me parodyti nepaliaujamai iki pasiaukojimo augantį pasiryži-mą iškovoti sau teisę būti ne-priklausomais ir atgauti laisvo žmogaus teises.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos nariai, kurių įstatai pabrėžtinai nusako rūpinimąsi savo tautos gyvybiniais reika-lais, šioje kovoje turi parodyti ypatingos ištvermės, kietumo ir aktyvumo. Musų pareiga subur-ti aplink save kuodaugiausiai sąmoningų, tikrų savo tautos patrijotų, kurie ne vien žo-džiais, bet ir darbais bei pasi-aukojimu įrodytų savo meilę tėvynei. Tegu nelygioje kovoje musų tėvynėje miršančio partizano pavyzdys buna siekiuose kelrodžiu.

Šioje kovoje mes norime siekti kuotampriausio bendradar-biavimo su visomis Lietuvos nepriklausomybės siekiančiomis ir šioje srityj dirbančiomis poli-tinėmis ir kultūrinėmis orga-nizacijomis ir draugijomis, ne-paisydami jų pasaulėžiūros. Kiekviena sveika iniciatyva, kiekvienas šia kryptimi dir-bamas darbas, nežiūrint iš kurios visuomenės srovės pa-sireikš, bus mūsų nuosirdžiai sveikinamas ir visomis išgalė-mis remiamas. Sujungtos visos Amerikos Lietuvių pastangos vieningai akcijai įgalins mus platesnio masto žygiams savo tautą gelbėti ir jos nepriklausomybę iškovoti.

Tautos budelių komunistų ir jų šunelių neretais atsitikimais įsisukverbusių į mūsų organiza-cijas, pravardžiavimas, šmeiži-mas, neatbaidys mūsų nuo užsi-brėžto tikslo ir nesulipnins mu-sų ryžtingumo. Jų metodai ir taktika mums yra gerai žinomi. Jie visur tie patys, Maskvos NKVD jiems padikuoti. Už tai kviečiame skyrčiau nar-rius į aktyvią talką, — suburti dar daugiau mūsų dvasios bei įsitikinimų lietuvių į ALTS-gos eiles. Tik didesnėje talkoje galėsim lengviau pasiekti savo už-sibrėžtų tikslų. Prelegentas

CRANIA LITHUANICA ARBA LIETUVIŲ KAUKOLĖS

NAUJIEJI PROF. J. ŽILINSKO TYRINĖJIMO DARBŲ

Ne tik paprasto žmogaus gyvenimas susilaukia tam tikros kultūros, bet taip pat ir žmogaus kunas. Visuotina raida, o taip pat atskiri gyvenimo veiksniai, verčia žmogaus kuną kisti. Tačiau nieks šiuo atžvilgiu nėra taip budingas, kaip žmogaus kaušas arba kaukolė. Nereikia manyti, kad žmogaus kaukolė nepaprastai šuoliais kinta, vis dėlto mokslininkai randa budingų pakitimų. Vieni kaukolės da-viniai yra labiau pakitę, kiti mažiau, o yra ir tokių, kurie yra beveik pastovūs.

Lietuvių kaukolės dėžė taip pat yra pasidariusi tyrinėjimų, natavimų, studijų ir išvadų objektu. Tuo labiau pabrėžtina, kad kartu su kitų sričių mokslo pažanga ir ši sritis sparčiai žengia į priekį. Ji leidžia labiau pažinti savo krašto ir savo rasės praeitį. Tuo prasideda lietuvių antropologinių, somatologi-nių, kraniloginių ypatybių pa-žinimas, kuris susieja su tolima praeitimi arba su tomis vietomis, kur anđian ar šiandien lietuviai gyvena.

Iš lietuvių mokslo darbų apie lietuvių rasinius pažymius arba galimą giminingumą su kitomis tolimesnėmis ar artimesnėmis rasėmis pažymėtini prof. J. Žilinsko ir jo asistentų Masalskio ir Jurgučio darbai. Lietuvių kranilogijos atžvilgiu jau duoda ma žinių ir 1795 metais. Tada J. F. Blumentalis pirmą kartą aprašė lietuvių kaukolę, kur tarp kitko pasakytą: "... ši kaukolė yra labai stora, stipri, sunki. Ši kaukolė labiausiai pasižymi siaurais orbitų kraštais, dideliu orbitų gilumu ir labai praksišančiais palyginti su tarpu-siančiais kaktiniais urvais. Vėliau ir kiti tyrinėtojai aprašė lietuvių kaukolių tipus ir išmatavo. Čia jau buvo nemaža ir lietuvių tyrinėtojų darbų. Tačiau nuoseklų darbą pradeda VDU Anatomijos Institutas.

1927 metais pasirodė prof. J. Žilinsko darbas, "Lietuvių kaukolės dėžė". Ten buvo iširta 204 kaukolės. Daugiau kaip pusė kaukolių buvo šiandien gyvenusių lietuvių, kuriuos tyrė Anatomijos Institutas. O kitos kaukolės buvo iškastos įvairiose Lietuvos vietose. Iš šių kaukolių tyrinėjimų arba iš sugretinimų ankstybesnių amžių kaukolių su paskutinių laikų lietuvių kaukolėmis, buvo padaryta išvada, kad lietuvių tautos senovėje buta dolichokraninės (plačios kaukolės) ir kad evoliucijos raidoje kaukolė pamažu plėtėja. Mokslininkai tariant, kaukolės komponentai stumiamis iš pakaušio į priekį. Nusvyres pakaušis mažėja, kakta storėja. Ji ankstybesniais amžiais yra buvusi nuolaidesnė pakaušio linkui.

Kranilogijos mokslas turi ne-vieną kaukolę, kuri yra gavusi specialų vardą. Lietuvių kranilogijos mokslas taip pat gali minėti kelias kaukoles. 1928 metais prof. J. Žilinskas aprašė Naušiuji kaukolę, kuri buvo rasta to paties vardo kaimo lau-ky kalnyje (Raseinių apskr., Kelmės valsč.). Budingiausia tai, kad toji kaukolė buvo rasta su vadinamosios Romos epochos gausiais archiologiniais rasti-niais. Toliau sekė ir visa eilė kitų budingų kaukolių, pagal sa-vo gyventą gadyne ar pagal tos gadynės budingus radinius. Tai vadinamosios Rasketos ir Kirsnos kaukolės. Tos kaukolės yra akmens periodo radiniai. Pirmoji buvo rasta Telšių apskrityje

Mokslo ir Kampe

Ne tik paprasto žmogaus gyvenimas susilaukia tam tikros kultūros, bet taip pat ir žmogaus kunas. Visuotina raida, o taip pat atskiri gyvenimo veiksniai, verčia žmogaus kuną kisti. Tačiau nieks šiuo atžvilgiu nėra taip budingas, kaip žmogaus kaušas arba kaukolė. Nereikia manyti, kad žmogaus kaukolė nepaprastai šuoliais kinta, vis dėlto mokslininkai randa budingų pakitimų. Vieni kaukolės da-viniai yra labiau pakitę, kiti mažiau, o yra ir tokių, kurie yra beveik pastovūs.

Lietuvių kaukolės dėžė taip pat yra pasidariusi tyrinėjimų, natavimų, studijų ir išvadų objektu. Tuo labiau pabrėžtina, kad kartu su kitų sričių mokslo pažanga ir ši sritis sparčiai žengia į priekį. Ji leidžia labiau pažinti savo krašto ir savo rasės praeitį. Tuo prasideda lietuvių antropologinių, somatologi-nių, kraniloginių ypatybių pa-žinimas, kuris susieja su tolima praeitimi arba su tomis vietomis, kur anđian ar šiandien lietuviai gyvena.

Iš lietuvių mokslo darbų apie lietuvių rasinius pažymius arba galimą giminingumą su kitomis tolimesnėmis ar artimesnėmis rasėmis pažymėtini prof. J. Žilinsko ir jo asistentų Masalskio ir Jurgučio darbai. Lietuvių kranilogijos atžvilgiu jau duoda ma žinių ir 1795 metais. Tada J. F. Blumentalis pirmą kartą aprašė lietuvių kaukolę, kur tarp kitko pasakytą: "... ši kaukolė yra labai stora, stipri, sunki. Ši kaukolė labiausiai pasižymi siaurais orbitų kraštais, dideliu orbitų gilumu ir labai praksišančiais palyginti su tarpu-siančiais kaktiniais urvais. Vėliau ir kiti tyrinėtojai aprašė lietuvių kaukolių tipus ir išmatavo. Čia jau buvo nemaža ir lietuvių tyrinėtojų darbų. Tačiau nuoseklų darbą pradeda VDU Anatomijos Institutas.

1927 metais pasirodė prof. J. Žilinsko darbas, "Lietuvių kaukolės dėžė". Ten buvo iširta 204 kaukolės. Daugiau kaip pusė kaukolių buvo šiandien gyvenusių lietuvių, kuriuos tyrė Anatomijos Institutas. O kitos kaukolės buvo iškastos įvairiose Lietuvos vietose. Iš šių kaukolių tyrinėjimų arba iš sugretinimų ankstybesnių amžių kaukolių su paskutinių laikų lietuvių kaukolėmis, buvo padaryta išvada, kad lietuvių tautos senovėje buta dolichokraninės (plačios kaukolės) ir kad evoliucijos raidoje kaukolė pamažu plėtėja. Mokslininkai tariant, kaukolės komponentai stumiamis iš pakaušio į priekį. Nusvyres pakaušis mažėja, kakta storėja. Ji ankstybesniais amžiais yra buvusi nuolaidesnė pakaušio linkui.

Kranilogijos mokslas turi ne-vieną kaukolę, kuri yra gavusi specialų vardą. Lietuvių kranilogijos mokslas taip pat gali minėti kelias kaukoles. 1928 metais prof. J. Žilinskas aprašė Naušiuji kaukolę, kuri buvo rasta to paties vardo kaimo lau-ky kalnyje (Raseinių apskr., Kelmės valsč.). Budingiausia tai, kad toji kaukolė buvo rasta su vadinamosios Romos epochos gausiais archiologiniais rasti-niais. Toliau sekė ir visa eilė kitų budingų kaukolių, pagal sa-vo gyventą gadyne ar pagal tos gadynės budingus radinius. Tai vadinamosios Rasketos ir Kirsnos kaukolės. Tos kaukolės yra akmens periodo radiniai. Pirmoji buvo rasta Telšių apskrityje

LIETUVIO KIRPYKLA Pranešama, kad JONAS JONAITIS LIETUVIS kirpyklos savininkas, gerai ir maloniai aptarnauja savo klientus. Plaukus kirptis ir skutis eikite į — John's Barber Shop 17 Ward St., Worcester, Mass.

Visi Žino, Kad Šiame Krašte Gyvenantiems
yra butina gerai mokėti anglų kalba. Gerai kalba išmokstama tik iš gerų knygų. Suinteresuotiems pranešama, kad AMERIKOS LIETUVIS yra gavęs mažą kiekį.

Anglų Kalbos Gramatika Lietuviams
Autorius J. KUKANAUZA, 200 pusl.
Ši knyga paprastuose minkštu ose apdaruose ir kaštuoja tik po 2 dol. (\$2.00) perkant vietoje, persiunčiant pasštu—\$2.25. Gavus pinigus tuojau knyga išsiunčiama.

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street — Worcester, Mass.

MIRTIES KOLONA
Parasė ANTANAS TOLŠTA 252 puslapių KAINA \$1.00 Su prisintimtu \$1.25 Tą knygą galima gauti AMERIKOS LIETUVIS KNYGYNE 14 VERNON STREET Worcester, Mass.

MOKSLININKŲ ENGLISH SECTION

AMERIKOS LIETUVIŲ PRELATŲ LAIŠKAS GENOCIDO KLAUSIMU

York (LAIC)—[Itakin- krašte dienraštis, The New York Times, spalio 24 d. ...] TO THE EDITOR OF THE NEW YORK TIMES:

September, 1949, your ... 1937 metais prof. J. ... ir R. Masalskis ... 1937 metais prof. J. ... ir R. Masalskis ...

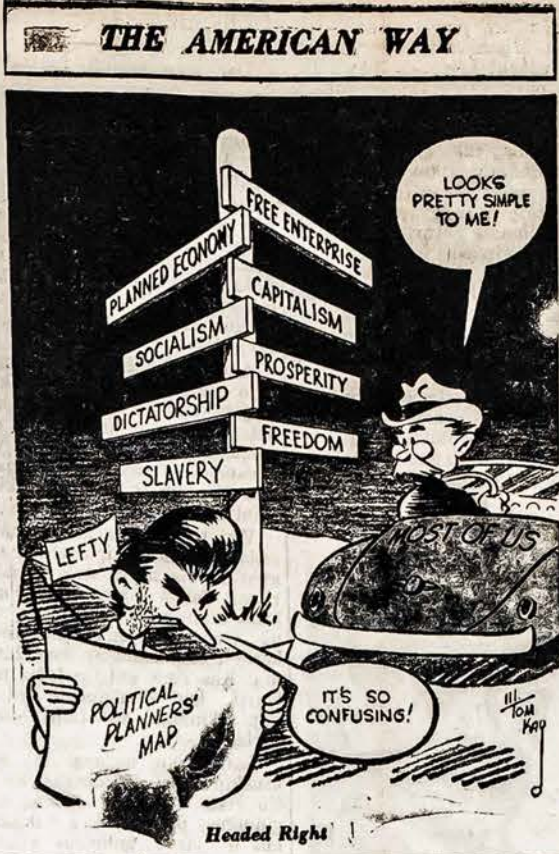
Finally, children are taken away from parents, to be brought up as Russians and atheists. In 1941 thousands of Lithuanian children were taken to "summer camps" at Palanga, Druskininkai and elsewhere, and thence were removed to the Urals and Turkestan. Nothing was known of their fate until, late in 1946, one of them, and American boy, visiting Lithuania since 1939, made his way from the Urals to Western Germany. Men of Lithuania sleep outside their homes. For this reason, most of the more recent deportees are women, children and babes in arms. It must be noted that more than 700,000 persons had "disappeared" from the country under Soviet auspices prior to 1948. Some 200,000 persons "vanished" in 1948 and other victims are rounded up to this date.

NOT PROPAGANDA ... was reported that at a meeting of the Bar Ass'n. ... 29 Nr. buvo rasta ... Vėl Daukanto gatvėje ...

Parsiduo ... Kaip Tapti Amerikiečiu? ... Klausimai ir atsakymai ... 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Progresas Ir ... Kasdien buna ... kaip su juo orientuoti ... 322 N. 6th Street, Philadelphia 4, Pa.

MIRTIES KOLONA ... ANTANAS ... 252 puslapis ... KAINA \$1.00 ... 14 VERNON STREET, WORCESTER, MASS.

Right Rev. Msgr. Stanley A. Dobinis, Pastor Holy Cross Parish, Mt. Carmel, Pa.; The Very Rev. John Balkunas, Pastor, Transfiguration Parish, Mass.; Msgr. A. Brizsko, Pastor Immaculate Conception Parish, Chicago, Ill.; The Very Rev. (turėjo būti Right Rev.) B. Urba, St. Casimir's Academy, Chicago, Ill. Chicago Oct. 15, 1949

PRIVATE LETTERS ... An immigrant in Sydney, Australia, received the following letter from a relative in Soviet Estonia: ... We are all doing well. Do not send us any parcels or letters, we do not want anything from the capitalist world, our life is different from what it was years ago. We have a room and my salary is sufficient to buy what we need.

Troop Movements and Deportations ... Soviet troops are being moved from Western Ukraine (formerly Polish) to the Soviet-Persian frontier. A number of deportation transports of the physically fit population have also been sent off in the same direction. On the way the troops are provided with up-to-date arms. This information comes from soldiers who have deserted from the Soviet army and are hiding in the tract of Bialysto.

Trouble With Labour ... Extensive revolts have broken out among the miners of Katowice and other mining towns of Upper Silesia owing to unemployment and the Stakhanov method. The workers refuse to comply with the prescribed labour quotas and boycott the Socialist competitions. Severe police measures are expected. The press publishes no details and attempts to hush the matter up. It is no secret in Poland that the coal output is lessening daily owing to lack of technical equipment.

VIENU KARTU VISIEMS AČIU (Ypatingai Skiriu Juozui Gusčiui) Broliams, sesėms ačiu, ačiu visiems vienu kartu, širdingiausiu meilės žodžiu iš pat sielos tartu. Ačiu jums už atminimą gimimo dienoje— Spalio mėnesio, šių metų, aštuonioliktoje.

Ačiu, už tuos labai gausius sveikinimus teiktus, Už rašybos pluksnos darbus iki šiol nuveiktus. Linksma ir džiaugsminga žmogų gerų draugų turint, Malonu ir jauku daros ką nors liaudžiai kuriant.

Guostis, pasikeist mintimis, atjaust vienas kitą; žvelgti tiesiai į aušringą, pažangesnį rytą. ... Tad, kartu, krupščiai krutėkim ant laisvosios žemės, Negalės but universas mums pilkai aptemęs.

Nes draugingai tampriais ryšiais augalotai tarp sim, Kartu, skaniai apsidžiaugsim, kai reiks, apsiverksim. Ištikimi, glaudus ryšiai teikia įvairumą. ... Dar mės turim genialų tą lietuviškumą.

Žmoniška, taikinga meilė ugdo ir auklėja— Rinktiniausias, išnektus tautai grudus sėja. Ir senuolių pasakya: ką sėsime tą pjausim! Ką kitiems mės teiksime—duosim, tą ir patys gausim.

Sakau ačiu, ačiu broliams, sesėms visiems kartu; Su jausmingu, karštu žodžiu sielos gelmių tartu, Už atmintį, dovanėles, gimimo dienoje— Spalio mėnesio šių metų aštuonioliktoje. A. J. JOKUBAITIS Spalio 18, 1949 m., Brookline, Mass.

PARAPIJOS BAZARAS ... šv. Kazimiero parapijos bazaras šį mėną įvyko spalio 13, 14 ir 15 dd. Kadangi šiom tarpu nekurius dirbtuvės nedirba del streiku, tokiu būdu ir bazaras nebuvo taip skaitlingai lankomas kaip praėjityje, bet visgi tikimasi gerų sekmių.

NEW HAVEN, CONN. ... IŠRINKO ATSTOVUS Į SEIMĄ ... ALT. Vietinio skyriaus susirinkime rimtai svarstyta apie Visuotinę Seimą, į kurį pirminkas skatino visas draugijas ir kuopas rinkti savo atstovus. Atstovauti vietinį Tarybos skyrių išrinkti M. Vokietaitis ir V. Norkunas.

RUOSIAMI AUTOBUSAI Į DAILĖS PARODĄ ... Rupesčiu V. Kripaičiu ir A. Zimkaus yra ruošiami autobusai, kuriais būtų patogiau ir

Galimybės Profesionalams Įsikurti ... New York (LAIC)—Amerikoje gyvenantieji buvusių "DP" mokslininkai ir profesionalai, kurie arba neturi darbo arba nedirba savo profesinėje srityje, susilaukė naujos agentūros paramos. Tai Emergency Council for Displaced European Professionals.

Min. Stasys Lozoraitis ... Lietuvos Diplomatinio Korpo Šešas Ministeris S. Lozoraitis š.m. spalio 20 d. 4 val. po pietų lankėsi BALFO Centro įstaigoje, kur susipažino su vykdomais tremtinių šalpos ir imigracijos reikalais. Ministerį lydėjo p. K. Kajeckis, Lietuvos atstovybės Washingtono sekretorius ir Lietuvos Konsulato New York'e atstovas p. A. Simutis.

KAD LAIMĖTI GERESNĮ VALDYMĄ WORCESTERY, IŠRINKITE SAŠTATĄ, TVIRTINTĄ PER PLAN CEA. SIE KANDIDATAI YRA Gabys - Pasitikėtini - Atstovaujanti Į MIESTO TARYBĄ. JOSEPH P. BURNS, SAMUEL J. DONNELLY, RALPH E. DUFFY, THOMAS J. EARLY, ANDREW B. HOLMSTROM, JAMES J. MARSHALL, EMILE L. ROUSSEAU, CHARLES S. SAMBORSKI, THOMAS C. SWEENEY, JACOB J. KRESSLER, JOHN J. LAWLESS, KIMBALL R. WOODBURY. NENAUDOKITE "X" - NAUDOKITE NUMERĮ. ORGANIZUOTA KOVO 1, 1947. Mrs. Katharine F. Ward, Secretary

Tremtiniamis Įkurdinti Komiteto Metinė Veiklos Apžvalga

Worcesterio lietuviai visada esą jautrus Lietuvos ir savo tautos likimui šiais, ypatingai sunkiais laikais žymiai prisidėjo ir tebedirba jų gerbuviui. Nuo pirmųjų Lietuvos pagrobimo dienų čia buvo suorganizuotos organizacijos, kurios tebestovė tėvynės ir tautos sargyboj. Iš pažymėtinių organizacijų yra Liet. Remti Draugija, BALF'o skyriai, tremtiniamis apgyvendinti komitetas ir kt.

Visos organizacijos yra veiklos ir naudingos politinė ir šalpos plotmėse, bet šiame rašiny noriu atkreipti dėmesį į vieną iš pastangų būtent, tremtiniam apgyvendinti komitetą ir jo veiklą.

Prieš metus laiko, vos tik pradėjus DP bilij, Worcesterio iš įvairių organizacijų atstovų ir visuomenininkų buvo sudaryta komitetas iš, maždaug, apie 60 žmonių. Generale komiteto pirmininke išrinkta p. J. Mack. Pats komitetas paskirstytas į tris skyrius: darbo, butų ir finansų. Darbų Skyrius pirm. yra V. Kuraiša, Butų Skyrius pirm.

yra A. Blažys ir Finansų Skyrius pirm. yra J. Kiškis; Išdėdintikas yra J. Dvareckas.

Metų bėgy šis komitetas yra parupinęs garantijų tremtiniam virš 500 šeimoms. Iš jų jau žymi dalis apie 300 žmonių pasiekė Worcesterį ir veik visi savystoviai pradėję gyventi. Kai kuriems iš atvykusiųjų buvo ir dar tebėra reikalinga finansinė pagalba. Ta pagalba yra teikiama Finansų skyriaus ir iki šiol išmokėta \$625.

Ta pagalba teikiama paskolos formoj ir kai kurie iš tremtinių parodė savo rupestingumą greitai atsitedami su tuo komitetu. Iš atsitedusiųjų yra sekantieji: Pakarniai, Aukštuolis, Jutulius, Lapšis ir Pajaujai. Šis komitetas neturįs daug pinigų labai įvertina tuos asmenis, kurie greitai atsitedia, nes tais pačiais pinigais bus teikiama pagalba naujai atvykstantiems.

Kad ir greičiausiai atsilygintų visi tą paskolą gavusieji visvien komitetas neturėtų užtektinai lėšų sulig pareikalaujančių skaičiaus, nes dabar atvykstančių

skaičius yra didelis ir didesnė grupė neg pirma. Tad visos Worcesterio organizacijos yra prašomos pasekti Lietuvai Remti Draugijos pavyzdžiu (kurį suteikė \$200 auką) ir suteikt auką tam labai svarbiam darbui.

Visiems juk gerai suprantama tremtinių įsikurimo sąlygos, ypač dabar, kada darbai visai sumažėję ir pragyvenimui pirmose dienose neturįs nė cento, tada jie kreipiasi į mūsų komitetą ir pradžiūm, kada kreipimasis nėra bevertis. Jei laikai nepagerės ir tos paskolos nebus greitai gražinamos, tada komitetas bus bejėgis patenkinti reikalavimus.

Visos Worcesterio organizacijos turėtų iš esmės suprast tą reikalą ir prisidėti prie stiprinimo komiteto finansinių pajėgų.

Finansų Skyriaus Pirn. J. KISKIS

VINCENTAS J. VIERAITIS, Kandidatas Į Tarybą

Vincentas J. Vieraitis, dabartinis Mokyklos Komiteto atstovas nuo 6-to wardo buvo per paskutinius 25 metus įkainuotojas pas Wickwire Spencer Steel Co. Jisai nuo jaunystės dienų veikė tarp lietuviškų draugijų prie Aušros Vartų parapijos. Jisai yra Lietuvos Ukėšų Klubo finansų sekretorius. Jisai darbavosi už mokymą Lietuviškos kalbos Massachusetts mokyklose ir darbavosi už paskyrimą lietuvių kalbos mokytojo.

Jo platforma yra geresnis valdymas, del paskyrimo teisingo, gabaus ir patyrusio Miesto Valdininko. Taipgi stovi už sumažinimą taksų idant Worcesteris būtų geresnė vieta gyvent.

Balsuokite numerį (1) už Vincentą J. Vieraitį, kurs yra gabus kandidatas, kurs yra gerai atstovavęs Worcesterio lietuvis.

Vakarienė Ir Šokiai

Labdarybės draugijos rengiama vakarienė ir šokiai įvyks šeštadienio vakare, lapkričio 5. 6-tą valandą vakare, Maironio parke, Shrewsbury, Mass. "Lake Shore" autobusai veža nuo Miesto Rotužės, kas valandą.

Vakarienę pagamins sekančiaus veikėjos, vadovaujant poniai Ona Liutkienė, p. Kuzmickienė, Thompson, Mattrick, Caplik, Abrazinskas ir parko prižiūrėtoja M. Ulevičienė. Vakarienė bus tokia, kokia dar niekad nebuvo. Visi kurie atsilankė į vakarienę, prieš mėnesį, labai prašė, kad dar nors vieną kartą būtų surengta kol nėra dideli šalčiai ir sniegas. Be to bus šokiai, dainos ir prakalbos. Muzikantai griež linksmas polkas. lietuviškus ir angliškus šokus. Kurie atsilankys, tai nesigraudins. Kviečiam visus.

P. Milius

Gelbėkime Tremtinius

Dar apie dešimt tukstančių lietuvių tremtinių Vokietijoje nerime blaškosi, laukdami kaip išganymo darbo ir buto sutarčių. Jų nerimas suprantamas: pasibaigus 1950 m. birželio 30 dieną IRO globai, jie bus išblaškyti iš stovyklų, atiduoti į vokiečių ukį sunkiems darbams ir pusbadžiai egzistencijai, nes Vokietija, turėdama keliolika milijonų tremtinių savo kraujo brolių, pirmoje eilėje rupinsis savaisiais.

Amerikos lietuviai, jau sugėbėjo atgabenti čia apie penkiolika tukstančių tremtinių, kiti net po kelias dešimtis visai nepažįstamų žmonių, vien tik vadovaudamiesi artimo meile, jautria širdimi ir užuojauta kenčiantiems broliams.

Visi tie tukstančiai jau susirado sau pastogę ir darbą ir negula sunkia našta savo geradariams. Jei iš tukstančių vienas, kitas atsiranda nedėkingas, tai už vieno nuodėmės negalima keršyti tukstančiams dorų žmonių. Kas žino, gal tie tyčia pasiūsti, kad sąmoningai ardyti taip sėkmingai vykstantį kilnų darbą.

Laiko liko nedaug, tat sukrusime visi. Nuoširdžiai kviečiu visus dvasiškius, namų savininkus, pramoninkus, ukininkus ir visus galinčius atlikti reikalaujamus formalumus, tiek seniau gyvenančius lietuvius, tiek ir naujai atvykusius įsijungti į garantijų rinkimo vaju.

Dievas gerus darbus laimina, o geradariams suteikia džiaugsmą.

Kun. Dr. J. B. Končius BALF Pirmininkas

Namas Ant Pardavimo

Su visu akru žemės ir daržu. Kaina \$12,000.00 ant dviejų gyvenimų namas 1)-mas 5 kambarių gyvenimas, turi štymu apšildoma, naujovinės rusies boilerj. Randos gauna \$17.00 į savaitę. 2)-jū karų garažas ir chicken coop del 700 vištų ir visas akras žemės. Adresas: Volnngis, 325 Greenwood St., namas parsiduoda be agento. Tel. 6-9756. 45-48

IEŠKOMAS

Ieškau sekančių: dvejų seserų Antaninos ir Onos Bosaičių; trijų brolių—Simono, Petro ir Klemenso Bosaičių, kilusių iš Kuprių kaimo, Sudargų parapijos, Kidulių valsčiaus, šakių apskrityies. Kurie žinotų apie juos arba jie patys malonėkite pranešti: Agota Bosaitė Zikarienė, Hillsville, Spencer, Mass.

IEŠKO

Dar tik atvykusi Izabelė Čepliauskaitė, duktė Onos Šveistytės ir Izidoriaus Čepliauskų, paieško savo dėdėnės, Juozo Čepliausko žmonos, arba jos penkių dukterų, gyvenusių apie Waterbury, Naugatuck, ar Union City, Connecticut valstijoje. Juozas buvo atvykęs iš Lietuvos prieš pirmąjį karą iš Trakučių kaimo, Girkalnio parapijos; jo žmona Paulauskaitė iš Žvirgzdžių kaimo, Girkalnio parapijos. Kas žinotų apie juos kur randa si maloniai prašau pranešti arba jie patys atsilipti. Izabelė Čepliauskaitė Navickienė, 5 Aldrich place, Worcester, Mass.

EDWARD YANOVER

Į TARYBĄ PLAN E

64 VASSAR STREET—namų adresas
278 MILLBURY STREET—biznio adresas

Pažymėkite numerį 1 šalia mano vardo laike rinkimų Gerai Žinomas Biznieriūs

MATYKITE GERIAU SU TINKAMAIŠ AKINIŠIS IŠ

THE EYEGGLASS SHOP

16 Millbury Gatvės (Prie Kallio Alkūtes) Specializacija

Tel. Dial 3-3051 9:30 to 6:00 P.M. Akiniai Daromi ir Taisomi

VAL. J. WADOWSKI, Optikas

25 Metų Patyrimo—Patentinis Gvarantuotas

MOTERŲ KLUBO CHORAS SU SAVO MENO V. M. MESKIENE VIDURYJE

Minstrel Show choro koncertas įvyksta šią savaitę, lapkričio 6 d., sekmadienį, 7-tą val. vakaro, Lietuvių Klubo salėje, 12 Vernon St. Kviečiame ateiti pasiklausyti gražių dainų ir žinoti vakarą. Lillian Y. nuos. Pereitą savaitę kas girdėjo jos balsą, jo' paimti ją savo karia išlavinti jos balsą.

Šv. Jurgio Draugijos Susirinkimas

Šv. Jurgio draugijos susirinkimas bus penktadienį, lapkričio 4 d., klubo salėje. Visi draugijos nariai raginami atsilankyti į susirinkimą. Draugija rengiasi prie užbaigimo savo 50 metų jubiliejaus minėjimo.

Tam tikslui bus vakarienė, lapkričio 26 d., šeštadienio vakare. Šiame susirinkime nariai galės įsigyti tikietus dėl vakarienos. Nariai ypatingai turi pasistengti dalyvauti ir pasikviesti svečių. Toki paminėjimai įvyksta tik tai sykį į 50 metų Valdyba

RADIO ŽINIOS

Lietuvių Radio Korp. radio programos sekm., lapkr. 6 d. per stotį WBMS, 1090 kil. (netolį WBZ stoties) 9:30 iki 10:30 val ryte bus sekantis:

- 1—Mickey Haberek orkestra.
 - 2—Dainos.
 - 3—Pasaka apie Magdute.
- Po programos prašome parodyt laiškėlių ar atvirutę į stotį WBMS, Lithuanian Program 35 Court St., Boston, Mass., pranešdami kokias orkestras, dainininkus ir dainininkes norit išgirst, o biznio reikalais rašykite ofiso adresu: 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

IZABELA ROVAITE - VILEITIENE NEBETARNAUJA BALF-e

Buvusi BALFo atstovė Vokietijoje ir Austrijoje p. Izabela Rovaitė - Vileitienė nuo š.m. spalį 1 d. nebėra BALFo tarnyboje ir nuo minėtos dienos ji nieko bendro neturi su mūsų organizacija.

Kun. Dr. J. B. Končius, BALFo Pirmininkas

Neseniai atvykęs į Worcester, Mass, su savo žmona ir vienu vaiku, Augustas Slega ieško darbo. Jisai yra pirmos klasės mašinistas, automobilijų mekaniškas, raktų taisytojas. Kreipkitės: Augustas Slega, c/o Geo. Ruksnaitis, 27 Stebbins St., Worcester 7, Mass.

Naujausi Columbia ir Continenta Kompanijų Rekordai

Jau galima gauti Amerikos Lietuvio knygyne, 14 Vernon Street, Worcester, Mass. Rekordų kainos po 79 centus. Anna Kaskas rekordai po 15.00 setas.

Amerikos Lietuvis 14 Vernon St. Worcester, Mass.

Lietuvius išveža paketas, ir šiaip įvairius Geras patarnavimas be. Teiraukitės del pasitarimo pas: ALBERTA SMITH 118 Sterling St., Worcester, Mass.

Carroll Funeral Home

PETER F. CARROLL, Savininkas

Koplyčia — 3 Winthrop Gatvės, Worcester

Vienintėlis Lietuvius Balzamuotojas Worcester

Tels.: 4-6757 — 6-7297

Worcesterio Tremtinių Meno Mėgėjų Ratelis rengia VAKARĄ

Šeštadienį, Lapkričio 19 d., 1949 m.

LIETUVIŲ KLUBO SALĖJE - 12 VERNON ST.

PROGRAMOJE:—1. Scenos vaizdelis "Prie maluno". Tai Tautinių šokių, dainų bei vaidybos montažas.
2. Po programos šokiai bei žaidymai su įvairiais pamarginimais.

Visus mielus tautiečius kviečiame į mūsų pirmą viešą pasirodymą atsilankyti

VAKARO PRADŽIA 7-tą VAL. VAK.

Bilietų kaina tik 49c (Išlaidoms padengti)

RENGEJAI

SAVAGE

(SALASEVICIUS)

Šaldytuvų - Oro Šaldymo Sistemos

Patarnavimas

NAMINIS - BIZNISKAS

Greitas Patarnavimas Taisant Visokių Išdirbysčių šaldytuvus

ALAUŠ VEDINTOJAI ir MĖSOS ŠALDYTUVAI APSKAITLIAVIMAI DEL NAUJŲ ĮRENGIMŲ

Tel. 4-2456 - 27 ENFIELD ST. - Worcester, Mass.

100-TAS METŲ SUKAKTUVĖM MINĖTI PARDAVIMAS

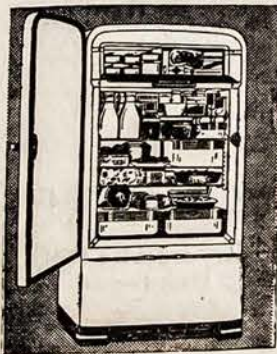
1849—1949 DEL MINĖJIMO—MES SIULOME

10% NUOLAIDOS

Perkant

SERVEL ŠALDYTUVUS

LAIKE LAPKRIČIO MĖNESIO

Ateikite ir matykite naujus Servel šaldytuvus — Dujomis varomą šaldytuvą, kurs yra tikrai tykus. Jie visi nauji puikus—su visais naujais patogumais del šviežių valgių ir šaldytų valgių.

Kas svarbiausia, Servel šaldo be judančių dalių. Neturi nė dangtelių, ne pistonų nė pompos. Nėra mašinerijos išsidėvėti ar baladotis. Tiktai maža liepsna atlieka darbą.

SALYGOS PRITAIKOMOS JUSŲ REIKALAMS

Užtai šaldo be jokių judančių dalių

WORCESTER GAS LIGHT COMPANY 240 MAIN STREET DIAL 2-2811